

לביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	16:30	16:31	16:33
יציאה:	17:20	17:21	17:23
ר"ת:	17:56	17:56	17:59

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 16:12

פרשת וירא

עלון מס': 386

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

נפלאות הבריאה

במשך השנים הבנתי שדרך הנשמה הטהורה שבקרבני, אני יכול לראות את הבורא יתברך. ואם תשאלו איך, תשובתי היא, בכל צחוק או עצב, אהבה או שנאה, בכל רצון שמתעורר בתוכנו, נתן לגלות את הבורא יתברך דרך הנשמה שנתן בתוכנו.. אין ספק שהצחוק והעצב, האהבה והשנאה, אינם מגיעים מהבשר, מהדם ומהכימיקלים שבמחנה, שהרי בשר אינו יכול להיות שלמה, וכן כימיקל שיהיה המתחכם ביותר, אינו יכול לקעס, לאהב או לרצות ממתיק מסוים. אם תקחו פוט ותניחו בתוכה מוח של אדם, ותזרימו בתוכו דם יחד עם חמצן ובתוכו כימיקל של שמחה, כמה סבוי יש שהבשר יקוד משמחה?...

הדרך היחידה שבה נתן להסביר את הרגשות שיש לנו בתוכנו, היא הנשמה הטהורה שנופח בתוכנו בורא העולמים, שהיא זו שחושבת, רוצה, שמחה ואוהבת. אם תחשב על זה, קורא יקר, איזה חלק בתוכך קורא ומבין את המלים שלפניך? ודאי שזה לא הדם שזורם לך במוח או תאי המוח שעשויים בשר, מים, שמן ושאר דברים, כיון שהם דוממים ללא יכולת חשיבה או כל דבר שקרוב לכך. רק דבר אחד יכול להבין, לנתח, לאהב, לצחק או לקעס, והוא הנשמה שנופח בנו בורא עולם.

ישנם מקרים שמוצאים הבדלים מהותיים בין שני אחים שנולדו לאותם הורים, עם אותה גנטיקה, האחד חכם מאוד וסגול, והשני פחות חכם וכעסן. ומיד קופצת השאלה, הרי ההורים של שניהם הם אותם הורים, עם אותם גנים? והתשובה פשוטה: החלק האלוקי שבהם, שזאת הנשמה הטהורה שנתן בהם הבורא יתברך, שונה היא בתכלית אצל כל אחד מהם, ולכן הם שונים כל כך בחכמתם ובהתנהגותם.

הליקופטר קטן לא אחת נתקל באתאוריות הפיזיץ הגדול ודומיו, שפמון הוא מפרך בעליל, ואין בו שמץ מן ההגיון, וכל אדם שמעלה טעון כזה בלבו חויא הוא לאמת, שהרי אם יבוא אליו משהו ויטען שכוס התה שאני שותה פעם, נוצרה מפיזיץ של גרם שפגע באדן החלון מתוך ספרו של הרב יגאל כהן "בחסדך בטחתי".

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת ההיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

שמירת הלשון

יש לכם שמחה במשפחה?
ברית חתונה, בר מצוה.
יחידה המטלה לרעים סעודת ערים באותו ריחם לאנשים שאין להם בתורבות של 400 ש"ח התחברות ב"סטודיו"
תור שותפים לנאכל לטעול סמאה יומיים אים להתחברותם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

ל"ביע אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלום

יגאל ארנון

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה ו רפואה ו הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

אין לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה נא לשמור על קדושת הגליון

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

אהבתו של מרן לספרים

ידועים דברי מרן. אדם שה' חנן אותו דעת ב"ה, צריך שבביתו יהיו ספרי קודש, ספרי הלכה, שיהיה בביתו 'שלחן-ערוך', פוסקים, הלכות. ביתו יהיה מלא רק מזה. "חכמתו של אדם מגעת עד מקום שספריו מגיעים". אם אין לו ספרים ישאר בור ועם הארץ כל חייו. יקנה ספרים, תהיה לו אהבה לספרים, יביא אותם, יקדש את ביתו. יהיו לו ספרי קודש, מפעם לפעם יעיין בספרים, ילמוד בהם כפי שחכמתו משיגה, לא כולם תלמידי חכמים, אבל כפי דעתו. מחר יהיו בניו תלמידי חכמים בעזרת ה', הם ילמדו בספריו, אם הוא לא למד - בניו ילמדו. כל אדם ואדם יקנה לו ספריה לא יהיה קמצן 'תמע אבו כמונה', אלא ילך ויקנה לעצמו ספרים. [מעדני מלך]

שאלות ותשובות

מאת הרב"ג יגאל כהן שליט"א

שאלה: לקחתי את המזוזות לבדיקה והם נמצאו לא כל כך מהדורות ולכן החלפתי אותם האם אני צריך לברך כשאני קובע את המזוזות החדשות?
תשובה: צריך לברך שוב כשקובע אותם כיון שהסיח דעתו מהם שלקחם לבדיקה [הליכות עולם חלק ח עמ'].

שאלה: האם אפשר ליטול ידיים בבית הכסא [שירותים]?
תשובה: לכתחילה אין ליטול ידיים שם ומכל מקום בשעת הדחק יטול ידיים שם ויצא לחוץ ויברך ובאופן שיש מחיצה עשרה טפחים בין האסלא למקום הנטילה יש יותר מקום להקל בזה - [שו"ת יחווה דעת ח"ג סי' א מקור נאמן ח"ב סי' יז].

שאלה: מי ששכח ואמר מוריד הטל האם צריך לחזור?
תשובה: אינו חוזר אלא א"כ הוא מבניי אשכנז הנוהגים שלא לומר מוריד הטל כלל שצריך לחזור [שו"ע סי' קיד סעיף ה].

שאלה: שכחתי ואמרתי בטעות ברכנו במקום ברך עלינו האם צריך לחזור?
תשובה: צריך לחזור ולכן אם לא סיים הברכה יחזור ויאמר ברך עלינו ואם סיים וחתם הברכה אבל עדיין לא התחיל תקע בשופר יאמר ברך עלינו [ובאופן זה טוב שיחזור ויאמר בברכת שומע תפילה ותן טל ומטר לברה ורוה פני תבל ושבע את העולם כולו מטובך וכו'] ואם כבר התחיל תקע בשופר אינו חוזר לברכת השנים אלא יאמר ברך עלינו בסוף ברכת שומע תפילה לפני כי אתה שומע וכו' ואם נזכר לאחר שכבר חתם ברכת שומע תפילה קודם שהתחיל רצה יאמר ותן טל ומטר וממשיך ברצה ואם נזכר לאחר שהתחיל רצה כל זמן שלא סיים תפילתו חוזר לברכת השנים ואם כבר סיים חוזר לראש. [שו"ע סי' קיז סעיף ד וזה כה"ח ס"ק לד הלכה ברורה שם עמ' קצה משנ"ב שם יח]

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

מעלת מלך ישראל

ה' כשם שמצינו שפינחס מסר נפש להרוג את זמרי בן סלוא כאשר חטא עם המדיינית, ונעשו לפינחס ששה נסים כמוכא בגמרא (סנהדרין פב ע"ב), ויש לחלק בין פינחס לשמואל הנביא, פינחס מסר נפש להילחם ברשע וחוטא, אך שמואל הנביא לא נלחם בשאול שהיה איש צדיק וקדוש, ולכן לא רצה להשפילו בפרהסיה, והקדוש ברוך הוא הסכים עמו ונתן לו 'סיפור כיסוי'.

התאוריה והטסט

ממאמר זה ניתן ללמוד כיצד מגיעים לאמונה? כפי שמבאר ה'חזון איש' בספרו 'אמונה וביטחון', האמונה היא ה'תאוריה' והביטחון הוא ה'טסט', כלומר, כשאדם לומד דברי אמונה וקורא כיצד אבות האומה התמודדו עם הקשיים שהיו מנת חלקם, וכיצד התחברו לבורא עולם, הוא מחזק בתוכו את האמונה, אולם זה מבחינת 'דיבורים', אך כאשר הוא סוגר את הספר וניצבים בפניו אתגרים והתמודדויות בחיים הפרטיים שלו, והוא מחבר את עצמו לבורא עולם, כאן הוא בעצם מביא את כל מה שלמד לידי מימוש, וזה הביטחון האמיתי בה', ועל ידי הביטחון משתרשת האמונה.

כדוגמא, כשאדם יוצא לעבודה הוא יודע שפרנסה היא מן השמים, אבל כאשר הוא מיישם את זה בשטח ולא מוותר על מצוות ה' כגון על תפילה, או שיש לו הצעת עבודה שאינה ראויה מחמת סגנון העבודה או מסוג העבודה, והוא מוותר עליה, פה באה האמונה לידי ביטוי בפועל, וזהו ה'ביטחון', וכפי שאמר דוד המלך בתהלים (לז, ה) 'גול על ה' ד'רפך ובטח עליו והוא יעשה'.

כשמתבוננים בדברי הנביא חשש משאול רק בהליכתו (שמואל א טז, ב) "איך אֶלְךָ וְשָׁמַע שְׂאוֹל וְהִרְגֵנִי" ומדוע לא חשש שבשבו מבית לחם יתגלה לשאול מה עשה שם ויהרגהו? אלא מבאר ה'בעל שם טוב' על התורה (הובא ב'משבצות זהב' שמואל א עמוד רעט), שמעלת מלך ישראל שיש בכחו לחוש את מחשבות כל אחד מעם ישראל, כפי שכותב הרמב"ם (הלכות מלכים פ"ג ה"ו) וזה לשונו 'שלבו הוא לב כל קהל ישראל' עכ"ל. ולכן בהליכתו חשש שמואל הנביא שתתגלה מחשבתו לפני המלך, אך לאחר שמשח את דוד למלך, רוח ה' שהיתה מלווה באופן נדיר את שאול המלך סרה ממנו ועברה לדוד, ולכן לא חשש שמואל הנביא משאול בחזרתו, והטעם שרוח ה' תסור משאול משום שאין שני מלכים משתמשים בכתר אחד. וכפי שאכן קרה (שמואל א טז, יג-יד) "וַתִּצְלַח רוּחַ ה' אֶל דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וַמְעַלְהוּ וַיָּקָם שְׂמוּאֵל וַיִּלֶךְ הַרְקָמְתָהּ וְרוּחַ ה' סָרָה מֵעַם שְׂאוֹל" כתוצאה מכך "וּבְעֵתָתוּ רוּחַ רָעָה מֵאֵת ה'", ומבאר ה'כלי יקר', שהרוח רעה שפקדה אותו היתה מחמת צער איבוד המלוכה, ולא מחמת שחלילה יצא רע מאת ה' (עיין בהרחבה 'משבצות זהב' שמואל א עמוד תפט).

השתדלות מול בטהון

ובענין חששו של שמואל מפני שאול יש להבין מדוע לא מסר נפש לקיים את מצוות

הנביא מתאר ששמואל הנביא חשש ללכת לבית לחם למשוח את דוד למלך ישראל, שמא ישמע על כך שאול המלך ויהרגהו, ובורא עולם הסכים עימו וציווה עליו להסוות את שליחותו על ידי שיקח עימו 'עגלת בקר' לקורבן, ובכך לא תיוודע מטרת שליחותו האמתית, אך ברד"ק (שמואל א טז, ב) מובא פירוש מחדש בשם המפרשים, שעגלת הבקר לא באה להסוות את שליחותו האמיתית של שמואל הנביא, אלא להיפך עגלת הבקר נועדה ליצור פרסום למטרת בואו של הנביא, לדבריהם, השינוי נבע לאחר ששמואל הנביא הטיל דופי בשאול המלך כשחשש שיפגע בו, אמר לו הקדוש ברוך הוא, בתחילה רציני שתלך בצנעה, אך כעת שאתה חושש ששאול יפגע בך אני מצווה אותך ללכת בפרהסיה, ולמשוח את אחד מבניו של ישי למלך על ישראל, ותראה שאף אחד לא יפגע בך וחששך היה חשש שוא, ובחינם הוצאת לעז על שאול המלך. ובענין זה מצינו כשהתלונן משה רבינו לפני בורא עולם על עם ישראל (שמות יז, ד) "עוד מעט וסקלני", ואמר לו בורא עולם (שמות יז, ה) "עבר לפני ה' עם", וביאר רש"י שבורא עולם אמר לו למה אתה מוציא לעז על בני? תעבור לפני כולם ותראה שאף אחד לא יפגע בך לרעה.

בשורה משמחת

ספרו החדש של הרב אליהו עמר 'המלך דוד' ביאור על ספר שמואל א, בשפה קלה וקולחת, עם מסרים לחיזוק האמונה בדרכו של דוד המלך.

הזמנות 055-67-25-138

לאשת החיל

התשובה לכל

רוב המאמרים בטור 'אשת חיל' של המקום הקדוש "יביע אומר" כנראה מדברים על דבר אחד, לפעמים זה אפילו מרגיש חוזר על עצמו. לפעמים זה מחזק או פחות... אבל התרופה של כולנו בדור הזה היא אחת. אי אפשר להתבלבל, מנסים לכתוב על נושאים אחרים, אבל הכול מוביל למקום אחד. לנושא אחד. להרגשה אחת שרק היא המעודדת.

כשמכניסים את השם לכל תמונה, התמונה מתבהרת, התמונה מקבלת צבע.. הקושי מקבל נחיתה רכה. לעומת זאת, כששוכחים שהשם מנהל את העולם אנחנו אבודים. אנחנו עצבניים, כועסים, מפוחדים, מודאגים, דיכאוניים וחרדתיים... תשובה אחת לכל. השם יתברך. אמונה בה' ובחכמיו. אנחנו מנסים להכין מאמר על שלום בית, על חינוך ילדים.. על מקומות עבודה, רווקות או צניעות. כל מיני נושאים חשובים תמיד יש על הפרק.. אבל הכול בסוף מתנקז לאותו מקום. לאותה תשובה. לאמונה.

מי שיש בליבו אמונה, קל לו יותר בחיים. מי שמתאמן יום יום על האמונה בהשם, קל לו בקרב. כל יום צריך להתאמן, לזכור מי מנהל את העולם, מי עשה את המלחמה, מי סימא את עיניהם של השב"כ והתצפיתנים, מי גרם לראש ישיבה להוציא את הילד מהישיבה, ולבחורה לבטל את השידוך ברגע האחרון.

הוא שהביא והוא שלקח, הוא שסידר את כל העניינים. גם אם הבעל שלך קצת לא רגיש אלייך או לילדים, ואם את ממש מחכה לבעל בכלל, או לילדים.. מה נעשה? איך נתעודד? נבכה ונתייפח? נתמרמר ונגיד עד כמה קשה? מה העצה הנכונה לחיות בשמחה? לפני כן, נבהיר, כי אי אפשר שלא לחיות בשמחה. אי אפשר להיות ב'דאון' ולגדל ילדים, או להיות יעילה בעבודה, או אישה נורמלית... בלתי אפשרי.

בשביל לתפקד טוב בחיים אנחנו חייבות להיות בשמחה. בלי זה התפוקה לא אותו דבר. את מסכימה עם זה? אם לא, צריך לחדד את הנקודה. מישוי שהיא לא שמחה, היא משרה את ההרגשה הזו על סביבתה. אין לה אנרגיות. אין לה אנרגיה לעשות ולפעול ובטח שלא לתפעל אחרים, הרצונות שלה והאמביציה שואפים לאפס. לאט לאט אפשר להגיע לדיכאון, לעצבות ולחוסר תאבון. ומשם, חלילה, ניתן להגיע להרגשה פיזית לא תקינה. אז כולנו מסכימות שחייבים להיות בשמחה כדי לתפקד, נכון? מכאן אפשר להתקדם וללמוד איך להיות בשמחה, איך אפשר לשמוח למרות... ולמרות ולמרות... כי תמיד יהיו סיבות שכל רצונם זה לגרום לך להיות פחות שמחה. זה תפקידם מאת בורא עולם, זהו היצר הרע.

אבל אנחנו חזקות, אנחנו נתגבר עליו. ונהיה שמחות בכל זאת. כי יש לנו תפקיד לקיים בעולם. נתאר לעצמנו את המפקד הבכיר ביותר בצבא, שצריך לתפעל גדוד שלם לצאת למלחמה, אם הוא יהיה בדיכאון הוא לא יהיה חזר מטרם ולא ינתב את כל הכוחות שלו למה שצריך, אלא יהיה עסוק בעצמו ובפחדים שלו ולא יצליח להתקדם משם. כך גם אנחנו, יש לנו תפקיד בכיר, כל אחת עם התפקיד המיוחד לה בעולם הזה. בעבור זה אנחנו חייבות לגייס את הכוחות הכי רציניים שלנו. זהו רק על ידי השמחה. כי אמא שמחה זה עולם אחר, זה ילדים בריאים בנפש, ובעל הרבה יותר חיוני. ואישה שהיא עצובה היא פשוט לא מתפקדת. בשביל להיות שמחה – אחדש לכן או לא – צריך לעבוד. זה לא מתנה שיוורדת מהשם. צריך לעבוד בעבור זה.

ולעבוד זה אומר, קודם כל, "סור מרע" – חשוב מאוד לא לראות ולא לשמוע דברים שאת לא חייבת ועושים לך רע. לאחר מכן, "עשה טוב" – כל אחת תביט בעצמה באמת ותשאל מה גורם לה להיות שמחה.. מה יעזור לך לעודד את עצמך? מה את אהבת לעשות? מה הנפש שלך צריכה כדי להשתחרר? ומדובר על דברים קטנים, קטנטנים, שכל אחד מהם משמעותי בשביל כל אחת ספציפית.

אחת תשתחרר בכך שתשב בלילה עם מוזיקה טובה ותאכל גלידה, אחת תשב בספסל ליד הבית ותביט על השקיעה... אחת תקרא ספר טוב, או תכתוב מאמר מוצלח... אחת תרקוד עם עצמה, ואחת תלך להתפלל בקבר של צדיק... כל אחת תקדיש זמן פנוי עם עצמה ותשקיע בבריאות הנפש שלה. זה חובה וזה אפשרי. זה משחרר ונותן כוחות להמשיך. גם אם כרגע אין אפשרות לשבירת שגרה מיוחדת יותר, תמיד יש את הדברים הקטנים שעושים את הפעולה הגדולה. בעיני את, זה ותדעי שבתך את מקיימת מצווה גדולה, את שומרת על בריאות נפשך ועל השמחה שלך, בשבילך קודם, אחר כך בשביל משפחתך, והקב"ה שמח מאוד בכך.

פנינים מהפרשה

"וַיְהִי אַבְרָם בֶּן תְּשָׁעִים שָׁנָה וַתֵּשֶׁע שָׁנִים. וַיֵּרָא ה' אֵל אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו, אֲנִי אֵל שָׁדַי, הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וַהֲיָה תְּמוֹנָה: וְאַתָּה בְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ, וְאַרְבָּה אוֹתָךְ בְּמֵאֵד מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֵל אַבְרָהָם וְאַתָּה אֵת בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אֶתָּה וְזֶרְעֲךָ אַחֲרָיִךְ לְדֹרֹתֶם: זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זֶרְעֲךָ אַחֲרָיִךְ הַמּוֹלֵד לָכֶם כָּל זָכָר: וְנִמְלַתֶם אֶת בֶּשֶׂר עֶרְוַת-כֶּסֶם, וַהֲיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם:

איתא במסכת שבת (קל) רבי שמעון בן אלעזר אמר כל מצווה שמסרו עצמן ישראל למיתה עליה, כגון מילה, עדיין היא מוחזקת בידם, וכל מצווה שלא מסרו עצמן למיתה עליה עדיין היא רופפת בידם. נמצא שברית מילה שנעשתה על ידי אברהם אבינו שהוא היה הראשון שמסר נפש עליה, עדיין היא מוחזקת בידם. ומה המסירות נפש שעשה אברהם עבור ברית המילה? בפשטות אברהם בגיל 99 מל את עצמו, זה לא פשוט כלל.

אמנם נראה לבאר על פי השאלה הידועה שהקשו הראשונים, אם אברהם קיים את כל התורה כולה מדוע המתין עד שהקב"ה יצווהו על המילה, מדוע לא מל את עצמו עוד קודם שציווהו ה'. אלא מבאר רבינו אליהו מזרחי (בראשית יז כד) וז"ל: כיון שאז יהיה קידוש השם בקיום המצוה הזאת יותר ממה שהיה מקיים אותה מעצמו, מפני שעם הציווי נודע לכל העולם שכדי לקיים ציוויו יתברך מל את עצמו, ולא חשש מכל ליצני הדור שהיו מלעיגים עליו, לומר ראו זקן זה שהוא בן ק' שנה רוצה לחדון את ערלתו מפני ציווי השם, ואינו חושש לא לצער ולא לבושתו, ואילו היה מל את עצמו שלא בציוויו יתברך היו אומרים עליו שעל פי הרפואה עשה מה שעשה, כי אולי חולי היו לו באותו מקום, ורפואתו אינה אלא בחתיכת בשר ערלתו. ע"כ.

נמצא שאברהם לא מל את עצמו אלא המתין שהקב"ה יצווהו להראות את המסירות נפש שבדבר, שכל מה שמל זהו רק בגלל שהקב"ה ציווהו.

ובזכות ההתחלה שמסר אברהם נפש על מצוה זו, אף עם ישראל במהלך כל הדורות מוסרים נפש ודבקים במצות המילה. הנה איתא בגמ' בגיטין (נז) על הפסוק "כי עליך הורגנו כל היום" ר' יהושע בן לוי אמר זו מילה שניתנה בשמיני. ופירש רש"י זמני דמיית כלומר פעמים שמת הילד על ידי זה. בשו"ת חת"ס (י"ד סי' רמה ד"ה הנה) הקשה על זה דמשמע מהפסוק שרק לעם ישראל יש סכנה בברית מילה, "כי עליך הורגנו כל היום", משא"ב ישמעאל ובני קטורה שמלים בגדולתם, והנה עינינו רואות שאפילו אחד מאלף ישראלים אינו מת מחמת מילה.

ותירץ שבאמת על פי דרך הטבע היו המיעוט מתים ח"ו, ואפילו הכי צוה הקב"ה למולו, והטעם שאינן מתים משום שהמצוה מגינה ומצלא. יוצא מדבריו שיש בכל ברית מילה מסירות נפש ממש בעשיית המצוה שהרך הנימוס נכנס לסכנה, אלא שהמצוה מגן ומציל.

בספר אגרא דפרקא (רמז ר"ה) מביא בשם תלמידי הבעש"ט להיזהר בעומדו ממיטתו שהמחשבה הראשונה והדיבור הראשון, והמעשה הראשונה, יהיו להשי"ת בתורה ומצות, ועל ידי זה יהיו נגררין כל המחשבה ודיבור ומעשה של כל היום. ועל פי זה יש לומר שגם מצות המילה שהיא המצוה הראשונה המתקיים בגוף האדם בחייו גם היא תשפיע עליו לאורך ימי חייו לעבוד את הבורא ללמוד תורה ולקיים מצות ה' במסירות נפש, שכן ע"י המילה נחקק בנפש האדם כח לקיים את התורה והמצות במסירות נפש לאורך כל ימי חייו (הגאון הרב יוסף דוד כהן שליט"א מח"ס ידי כהן).

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

איך הצליח הלורד האנגלי להשתנות

השבוע אני ישתדל לתפס פסוק מהתורה עם מקור עצום לימי חיינו. נאמר בפסוק: "וישע אשל בבאר שבע ויקרא בשם ה' אל עולם". הגמרא במסכת סוטה (י) אומרת: מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה פה כל עובר ושב, פיצד, לאחר שאכלו וישנו עמדו לברכו, אמר להם, וכי משלי אכלתם משל אלוקי עולם אכלתם הודו ושפחו וברכו למי שאמר והיה העולם. ידועים דברי חז"ל במדרש שמי שלא רצה לברך אברהם אבינו אמר לו שישלם

מחיר מפלפל, ואז היה לו לבחר או להודות לה' או לשלם, וכמוכן שרבים שלמו וברכו. והשאלה שזועקת היא מה ענין ב'פניה דתית' הזו?! הרי אותו אדם לא רצה לברך ורק בשביל לחסך מעצמו תשלום היה מוכן, ובכל זאת מוכא שאברהם הצליח להכניס בדרך זו אמונה בה' לאלפים ולרבבות. התשובה נעוצה בדבר מפלא שקיים בתוכנו ואנו צריכים וחיבים להשתמש אתו. והוא: דברי ספר החנוך (מצוה טז) אחר הפעולות נמשכים הלבבות. דהינו שאדם מעצב על ידי מעשיו ופעולותיו, גם אם עדין לא התחבר באופן המשך בעמוד האחרון

המשך מוסר עם סיפור

מלא לדבר. ידוע שהיצר הרע הוא ערמומי ויתן לנו הוכחות אפלו מחז"ל שלפעמים צריך לתת לזמן לעשות את שלו ולא בכח וכו' [אני מדבר בכח לעצמי לא לאחרים, לאחרים אפשר בכח המלח דהינו כמו שאברהם עשה או תשלום או ברכה לה וכדומה חס ושלום לא בכח פיזי על אחרים זה הרס וחרבן].

בא ספר החנוך וממש מחנך אותנו איך לעקף את היצר הרע וחילוליו - להתרפז במעשינו ובפעלותינו ולעשות את מה שחייבים לעשות.

בתהליך העשייה יעצבו מחדש האישיות שלנו ותכונות האפי שלנו ויקבלו צורה חדשה. עד שיום אחד נגלה שהפכנו להיות החדשות שבקשנו להיות, שאנו מתחברים לאותו חסד שבנשמתנו, ושאנו בדרך להגשמת משימתנו בחיים. נביא כמה דגמאות: אם ידענו קפוצה ואנו מתקשים להעניק, עלינו להקריב את עצמנו להקניט את היד לפי ולתת, ובכך עם הזמן יעבר דבר זה מלבנו. אם אנו נוצרים בלבנו כעסים על אנשים מסוימים, עלינו להקריח את עצמנו להתייחס אליהם בכבוד.

אם אין לנו חשק להתפלל או ללמד, עלינו להקריח את עצמנו לפתח את סודר התפילה או הגמרא ולומר את הפולים הקדושות. וכמוכן לאט לאט להתחבר לפולים ובכך נראה כמה התחברנו.

וזו בדיוק עקב אברהם אבינו עם אלו שאבו בצל קורתו, הוא אמר להם לברך ולהודות להקב"ה על האש"ל שנהנו אצלו. הוא לא נכנס לנפוחים פילוסופיים בנקודת הדת אלא בקוש מהם דבר פעוט תודו לה' - הוא ידע שהפעלה הזו תצר חריץ בנפשם לאור האמונה.

כדי להמחיש זאת יש אגדת עם, שמדגימה את יעילות הנסחא הזו, היה לורד אנגלי שהיה בעל פנים אכזריים, ואכן היה רשע מרשע, שרצה באיזה שדוך, אבל כשמשפחת הכלה שמיעה על מעשיו הרעים התנגדו בצורה נחרצת לשדוך, הם אמרו לו שמי שרוצה לשא בתם חייב להיות בעל פנים מלאכיים שישקפו טוב לב ועדנה.

הלורד שמאד חשק בשדוך, היה מאקזב מאד, אבל אז עלה במוחו רעיון, הוא פנה לחברו שהיה אמן גדול שהכין מסכות מפלאות בעצוב אישי, שלא היה שיך להבחין ביניהם לבין האמת. בקש ממנו תכין לי מסכה של פני קדוש, ואשלם לך כל מחיר שתדרש.

הכין האמן מסכה נפלאה של אדם טוב לב, עדין, מלאכי. מציד בפנים החדשות ובשנוי השם, והציע את עצמו מחדש, והסכימו ההורים לשדוך, הם נשאו וחייו חיים מאשרים.

שנים לאחר מכן הגיע לביתם אחד מאויביו של הלורד, שידע מכל הספור, ולעיניו זוגתו קרע את המסכה, ואמר דעי לך שהכל בלוי. אבל הפלא ופלא נס התרחש. הפנים שמתחת למסכה היו זהים למסכה!

במשך כל אותן שנים העמיד הלורד את הפנים שהוא טוב לב ונדיב וכו', כדי שהתנהגותו תתאים למסכה ואשתו לא תגלה את מעשה הרמיה. ויהי לפלא ההתנהגות בת השנים הטביעה את שלה במוחו ובנפשו, והוא הפך לאותו הקדוש שהעמיד פנים שהיה.

מה גדל הכח הטמון בכח מעשינו ויהי רצון שישפיעו על לבבנו, ומי יתן והיה לבבנו זה כל הימים.

פניני הדף היומי

מאת הר"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

עריכת חופה ביום או בלילה

בשבוע זה סיימנו את מסכת קידושין שבעצם מסיימת את סדר נשים ובעז"ה אנו מתחילים במסגרת לימוד הדף היומי את מסכת בבא קמא הפותחת את סדר נזיקין וזה הזמן להצטרף לרבבות המאזינים בוקח את הדף היומי העולמי פלא 055-9302663 24 שעות ביממה, וכן לרכוש את הדיסק-אונקי הכולל את כל מסכתות הש"ס כל המשניות ושיעורי ההלכה בפלא 052 7630352 ונאחל לכל המצפים לשידוך שיקבלו את זיווגם במהרה.

והנה דנו הפוסקים מהו הזמן לערוך חופה האם ביום או גם בלילה, שכן אנו מוצאים בש"ס שלומדים דין קידושין מדין גט וכפי שנמכרו בפסקו (ויצאה) גירושין) והיתה (קידושין). ולגבי גט כתב בשו"ת מהר"י מינין (סימן נו"ד) שאישה שקיבלה גט בלילה אינה מגורשת משום שדומה לתחילת דין ואינו דנים בלילה, ולפי זה העיר בשו"ת רבי עקיבא איגר (סימן ע"א) על מה שנהגו בכמה מקומות לאחר החופה עד הלילה, אמנם למעשה כתב בתשובה שאפשר לקדש בלילה משום שאין בגט פוסקים רבים הקלו שגט שניתן בלילה מגורשת, אך שלא בשעת הדחק ראוי ונכון לקדש ביום. וכפי שפסק בשו"ת הרא"ם (ח"ב סימן לו') ובקידושין בזמנינו שהתחנן מקדש בכסף (טבעת = כסף) יש להקל כיוון שאינו דומה לגט שהוא שטר, וכן בספר שער המלך (הלכות גירושין) הביא בשם הפנים מאירות שכשם שאין בית הדין מקדשין את החודש בלילה אלא ביום, כך אין מקדשין את האישה בלילה אמנם בהמשך דבריו כתב שאין שום שורש ומקור לומר כך.

אמנם למעשה רוב הפוסקים סוברים שמותר לקדש בלילה כמבואר בשולחן ערוך(אבן העזר סימן כו')וכן הגאון רבינו יוסף חיים בספרו שו"ת רב פעלים(אבן העזר חלק א' סימן ו') האריך בשאלה זו והביא דברי כנסת הגדולה שהנהיג בעירו לערוך קידושין ביום, והביא שם החילוק שדווקא שמקדש אישה בשטר נחלקו הפוסקים אם דומה לגט, אבל בזמנו שהמנהג לקדש בטבעת אין חשק לערוך קידושין בלילה אפילו ממידת חסידות, וכן פסק בבן איש חי(פרשת שופטים הלכה יב') ומובא באחרונים שיש סימוכין לערוך חופה בלילה בשעה שראים הוככים והלכנה זורחת לסימן אפילו ממידת חסידות, וכן פסק בבן איש חי(פרשת שופטים הלכה יב') ומובא באחרונים שיש סימוכין לערוך חופה בלילה בשעה שראים הוככים והלכנה זורחת לסימן טוב, ולכן יש הנהיגים לערוך את החופה תחת כיפת השמים וכן יש ענין להתחתן בחצי הראשון של החודש שאז הלכנה מתמלאת (וכן נפסק בשולחן ערוך יורה דעה סימן קע"ט וכן באה"ע). שבת שלום!

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

עונה גדולה מכולם (ע"ז כ' ע"ב)

"חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה" (כ"ב, ו')

שלום לעם ישראל היקרים והחביבים נשאלתי מאת יהודי מאוד יקר, שחינוך ילדיו אצלו הוא עיקר, שיוצא לו לפעמים לשמוע את ילדיו מדברים דיבורים אסורים, ושואל אם את קולו הוא צריך להרים.

ואינו ידע מה לעשות, אולי בגיל הזה עדיין צריך לחשות, ולא להעיר להם על זה הדבר, כל זמן שהאיסור עדיין לא הוגדר.

כותב החפץ חיים (כלל ט' סעיף ה') שאם שומע את ילדיו הקטנים מדברים לשון הרע, צריך לחנך אותם שזה דבר כה רע, ובהערה כותב הרב, דבר השווה לנו הון רב, שההרגל על כל דבר שלטון, וזה נכון גם בשמירת הלשון, אם ימנע את ילדיו מגיל צעיר מדיבורים אסורים, את ערך שמירת הלשון בעיניהם זה ירים, שאסור לדבר בגנות חברים, וכל שכן שלא לומר דברי גנאי על המורים, וכך מגיל קטן יתורגלו בזה הדבר, וכשיגדלו יהיה זה בטבעם משכבר.

נתבקשתי להמשיך ולחזק את ההסתכלות בעין טובה על עם ישראל ובא לציון גואל.

משגיח בישיבה קטנה פנה לרב שטיינמן זכר צדיק וקדוש לברכה, וביקש ממנו הוראה והדרכה, הוא גילה שיש כמה בחורים משיעור ג' מעשנים, וזה נגד רצון המורים.

שאל אותו הרב: האם ראית זאת בעיניך? ענה המשגיח שראה זאת בעיניו, והכל קרה לפניו. אמר לו הרב: מי אמר שצריך לראות, הרבה פעמים תפקידך הוא לכסות, ולא לראות את מה שלפניך, ולהתעלם ממה שראית בעיניך, ולפעמים יש בזה גם "מה ששנואי עליך אל תעשה לחברך". אם תמשיך לראות הם ימשיכו בזה אבל לא לידך, ואז גם לא תדע מה הם עוד עושים מאחורי גבך.

ומזה נלמד לענייננו, שפעמים מה שרואים זה בעוכרינו, ועין טובה על עם ישראל לפעמים זה לא לראות, ובמקרים רבים גם צריך לכסות, ועל ידי זה נזכה לביאת הגואל, בבנין אריאל, אמן כן יאמר הא-ל.

ניתן לשמוע חיזוק קצר (כדקה וחצי) מידי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 069-2222-077 שלוחה 3 ואחר כך הקש 1. שמעו ותחי נפשכם. כמו כן ניתן לקבל חומר (מיוחד) לזיכוי הרבים בשמירת הלשון בטל. 052-768-3816.

הוצאה להודות שיהיה
באחזקת תורה של
למעלה מ-120 אפרטים

בית המדרש "יביע אומר" בבני ברק
מוציע לכם שותפות
גם באחזקת תורה
וגם בעזרה למשפחות נזקקות.

בתרומה חודשית לבית המדרש
אתה יכול!
לפרטים חייגו:
03-8000770

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב:20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה